

[Kaj Poulsen]

vi ikke løber ind i de overraskelser, som vi er løbet ind i tidligere.

Jeg synes, at det vil være fornemt, hvis folketinget – som jo er den øverste myndighed her i landet lovgivningsmæssigt – siger til arbejdsmiljørådet og arbejdsmarkedets parter: vi har nu udstukket retningslinjer for, hvordan vi ønsker et asbestfrit Danmark. Vil I være venlige at arbejde efter de regler! Det kan vel ikke være meningen, at det skal være omvendt. Folketinget har udtalt, at vi ønsker dette arbejde fremskyndet, og det må være det, der arbejdes efter. Det er på baggrund af nye oplysninger, der er kommet i forhold til tidligere planer, og derfor skal planerne naturligtvis revideres.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Nej, jeg synes ikke, at det er ligegyldigt den anden vej rundt. Jeg synes, det ville være et trist brud på en god praksis, hvis folketinget går ind og fastlægger detaljerne. Det er vigtigt for det system, vi har, som er skitseret i arbejdsmiljøloven, og som parterne på arbejdsmarkedet er glade for, at det system bliver overholdt. Og der er den forskel ved at give de principielle retningslinjer, at man siger: det skal være så hurtigt som forsvarligt, f.eks. i forhold til sådan noget som bremsesikkerhed. Den retningslinje synes jeg er politisk. Den synes jeg folketinget skal udstikke.

Men når folketinget har gjort det, så tror jeg, at folketinget, det danske samfund, arbejdsmarkedets parter, de lønmodtagere, der skal beskyttes inden for rammerne af arbejdsmiljøloven, er bedst tjent med, at vi lader arbejdsmarkedets parter i arbejdsmiljørådet udtale sig om de konkrete datoer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag,

betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om ændret bedriftssundhedstjeneste.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 9/4 86).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det bliver jo næsten en dacapoforestilling.

I regeringens redegørelse fra maj 1985 om det fremtidige arbejdsmiljøarbejde var bedriftssundhedstjenesten et af de områder, som fik en indgående behandling her i tinget. Debatten drejede sig dengang fortrinsvis om de små virksomheders forhold til BST, om antallet af tilsluttede arbejdstagere til den enkelte BST og om koordinering af arbejdsmiljøindsatsen.

Nogle af disse emner indgår også i det foreliggende forslag, fordi forslagsstillerne – og jeg vil gerne sige med rette – har set, at disse emner fortsat er blandt de centrale spørgsmål, som bedriftssundhedstjenesten står over for.

Jeg vil tage udgangspunkt i redegørelsen fra maj sidste år og kort opridse udviklingen siden da. Det blev i redegørelsen nævnt, at der i en partssammensat gruppe under arbejdsmiljørådet's BST-udvalg arbejdedes med et af de vigtige strukturelle problemer i forbindelse med BST, nemlig spørgsmålet om behovet for udbygning af de arbejdsmedicinske klinikker set fra en BST-synsvinkel.

Arbejdsgruppens redegørelse blev forelagt BST-udvalget på dets møde i november. BST-udvalget ønskede imidlertid også at inddrage socialforskningsinstituttets midtvejsrapport i drøftelserne om BSTs organisatoriske og strukturelle problemer. Der blev derfor i februar nedsat et underudvalg, der i første omgang har til opgave at drøfte en række afgrænsede problemområder, som er udpeget af BST-udvalget. Samtidig har BST-udvalget taget grundlaget for en eventuel ud-

[Arbejdsministeren]

bygning af bedriftssundhedstjenesten op til drøftelse og i den forbindelse, hvilke brancher der i så fald skulle omfattes af bedriftssundhedstjenesten.

Når disse to parallelt løbende drøftelser er tilendebragt, og når arbejdsmiljørådet har givet mig en indstilling herom, vil jeg have et godt grundlag for at tage stilling til planerne for bedriftssundhedstjenesten, idet indstillingen vil indeholde dels en bearbejdelse af de problemer, arbejdsmarkedets parter selv finder er de væsentligste i bedriftssundhedstjenesten, dels forslag til, hvilke brancher der er de mere udsatte og derfor har størst behov for bedriftssundhedstjenesten.

Jeg er af den opfattelse, at det arbejde, der således pågår under arbejdsmiljørådet, er grundlæggende for, at vi kan få størst mulig gavn af det redskab til forbedring af arbejdsmiljøet, som virksomhederne her er i besiddelse af. Det er derfor igen vigtigt, at parterne får ro til at arbejde.

Jeg må på den baggrund afvise SFs beslutningsforslag på nuværende tidspunkt, men er indstillet på, når vi har indstillingerne fra arbejdsmiljørådet, at gå ind i en positiv drøftelse af de enkelte elementer i forslaget.

Taanquist (S):

Det kommer sikkert ikke som nogen overraskelse, hverken for SF eller for andre, at den socialdemokratiske gruppe kan tilslutte sig beslutningsforslaget.

Forslaget indeholder stort set de tanker, vi selv har gjort os, og som vi også har givet udtryk for ved gentagne lejligheder. Jeg vil dog gerne understrege, at vort principielle standpunkt stadig væk er, at forholdene på arbejdsmarkedet bør fastlægges af arbejdsmarkedets parter igennem arbejdsmiljørådet. Det standpunkt har vi selvfølgelig ikke forladt. Men med den passivitet, regeringen har lagt for dagen i de senere år, er det helt nødvendigt, at folkettingen griber ind og lægger nogle fastere rammer for udbygningen af bedriftssundhedstjenesten.

Udbygningen af bedriftssundhedstjenesten var et af de områder, som regeringen satte helt i stå ved sin tiltræden, og det begynder nu at få mærkbare følger for forholdene i arbejdsmiljøet. Ja, på et enkelt område har det allerede fået fatale følger. En række af de arbejdsmiljøskandaler, vi har set i den senere

tid, er et resultat af denne opbremsning. Og den er den direkte årsag til, at en række mennesker har sat deres helbred over styr. Jeg vil gerne nævne et konkret og alvorligt eksempel.

Allerede i 1982 var de grafiske fag og træindustrien indstillet til at skulle være omfattet af bedriftssundhedstjenesten. Regeringen stoppede udbygningen af bedriftssundhedstjenesten, og i dag ser vi, at netop disse to områder hører til dem, hvor der opstår mange hjerneskadere på grund af omgangen med organiske opløsningsmidler.

Jeg vil også gerne ved denne lejlighed sige, at bedriftssundhedstjenesten lider under, at arbejdstilsynets tilsyn er alt for svagt. Også det skyldes regeringens nedskæringspolitik. Det medfører, at arbejdstilsynet ikke på nogen måde kan overkomme de opgaver, det har.

Som nævnt kan vi tilslutte os forslaget, selv om vi har ønske om nogle ganske få ændringer i det.

Punkt 1 har vi ingen bemærkninger til.

Punkt 2 er vi meget tilfredse med, men vi ønsker dog, at minimum for antallet af ansatte i bedriftssundhedstjenesten skal være 2.

Punkt 3 gælder for så vidt allerede i dag, men vi ved udmærket, at det ikke bliver overholdt.

Med hensyn til punkt 4 mener vi, at der skal være oplysningspligt over for arbejdstilsynet, arbejdsmedicinske klinikker og sikringsstyrelsen, ellers ikke andre.

Punkt 5 er vi fuldstændig enige i.

Det er mit håb, at der kan samles et flertal for dette beslutningsforslag her i folkettingen. Med den udvikling, der er i arbejdsskadernes antal og alvor, vil det være helt uansvarligt ikke at medvirke til forslagets gennemførelse.

Jette Thomsen (KF):

Jeg ved ikke, hvorfor vi meget ofte behandler beslutningsforslag næsten parallelt og sideløbende med, at der er nedsat udvalg, eller at regeringen allerede har taget initiativ til et sådant arbejde.

Det er måske et for skarpt ord, men jeg er lige ved at sige, at det er utidig indblanding i arbejdsmiljørådets og det centrale BST-udvalgs arbejde, hvis vi herinde nu sideløbende drøfter en ændring i bedriftssundhedstjenesteordningen, for det centrale BST-udvalg

[Jette Thomsen]

under arbejdsmiljørådet er jo netop nu ved at se på hele BST-ordningen.

Til punkt 1 vil jeg bare sige, at det har altså aldrig været meningen, at alle arbejdstagere skal omfattes af bedriftssundhedstjenesteordningen. Hensigten med BST-ordningen har fra starten været, at særlig risikobelastede arbejdsområder skulle omfattes af den.

I arbejdsmiljøplanen for 1986, der er tiltrådt af arbejdsmiljørådet, er arbejdsmarkedets parter også enige om, at drøftelserne i det centrale BST-udvalg først og fremmest skal have til formål at styrke grundlaget for, at bedriftssundhedstjenesten kommer til at fungere bedst muligt. I den forbindelse vil man se nøje på, hvilke brancher der har arbejdsmiljøproblemer, BST kan bidrage til løsning af.

Det er rigtigt, at udbygningen i sin tid blev standset. Men det var, fordi ministeren ønskede at se, hvordan hele ordningen fungerede. Dette arbejde er næsten færdigt, og socialforskningsinstituttets rapport forventes klar allerede i dette forår. Herefter vil arbejdsmiljørådet vurdere rapporten og indstille til arbejdsministeren, hvilke ændringer rådet finder der bør ske på dette område.

Til punkt 2 vil jeg sige, at vi synes overhovedet ikke, man skal sætte øvre eller nedre grænser for, hvor mange tilsluttede arbejdstagere et BST-center skal have, ej heller regler for, hvor mange ansatte de enkelte centre skal beskæftige. I visse tyndt befolkede områder kan en mindre bedriftssundhedstjeneste have sin berettigelse, ligesom andre lokale og regionale forhold kan spille ind.

Punkt 3: vi ved jo godt, at der allerede eksisterer en pligt for bedriftssundhedstjenesten og virksomhedens sikkerhedsorganisation til at samarbejde og løbende informere hinanden.

Til punkt 4 vil jeg sige, at jeg synes stadig væk, det bør være tilliden mellem BST og virksomhedens sikkerhedsorganisation og virksomhedens ledelse, der skaber samarbejdet, ikke lovgivning. BST er virksomhedernes rådgivende organ i arbejdsmiljøspørgsmål og skal derfor ikke tillægges kontrollerende beføjelser over for virksomhederne. Kontrollen ligger i dag hos arbejdstilsynet, og dér skal den blive. Ansvar for overholdelse af arbejdsmiljøloven er alene virksomhedernes.

Til punkt 5 kan jeg sige, at det kan ikke være nødvendigt at lovgive på det punkt, da

bedriftssundhedstjenesten, arbejdstilsynet og arbejdsmedicinske klinikker allerede har begyndt et sådant samarbejde.

Jeg foreslår, at vi afventer udvalgets rapport, og på den baggrund afviser jeg indtil videre forslaget.

Elsbeth Kock-Petersen (V):

Jeg kan huske, at da vi i sin tid behandlede arbejdsmiljøloven her i tinget og i den forbindelse også drøftede bedriftssundhedstjeneste, var det den daværende arbejdsminister, hr. Svend Auken, meget magtpåliggende, at folketinget forstod, at der skulle være plads til lidt elastik, lidt fleksibilitet i de lovbestemmelser, vi vedtog. Det skulle være således, at parterne på arbejdsmarkedet, virksomhederne, de ansatte skulle have indflydelse på, hvordan tingene kom til at fungere. Det var ét hovedsynspunkt.

Et andet hovedsynspunkt var, at man løbende skulle følge med i, hvordan tingene fungerer. Ja men det, man har gjort her, er, at man siger: nu vil vi godt vurdere, hvordan tingene fungerer. Det, man samtidig gør her, er, at man siger: ja men vi har faktisk nogle drøftelser i gang om, hvordan bedriftssundhedstjenesten fungerer organisatorisk og strukturelt. Lad os nu vente og se, hvilket resultat man kommer frem til.

Jeg synes ærlig talt, at vi skal prøve at holde os til det, der var grundfilosofien i sin tid, da man drøftede disse forhold. Det er selvfølgelig godt og rigtigt, at vi ser på, hvad arbejdsmiljørådet kommer frem til, men jeg vil i alle tilfælde godt allerede nu sige, at der må være grænser for, hvor detaljeret folketinget skal fastsætte reglerne om bedriftssundhedstjenesten.

Estrup (RV):

Vi synes, at SF med dette forslag peger på nogle oplagte problemer i bedriftssundhedstjenesten. Det er klart, at stoppet i 1983 har skabt problemer for centrene. Ikke mindst har det betydet, at vi i en række sammenhænge har fået for små centre, som ikke kan betjene de virksomheder, som de gerne vil betjene. Det går formentlig først og fremmest ud over de små virksomheder. Det betyder også et stort problem med hensyn til at have det rigtige personale og altså i den forbindelse yde den service, som var forudset. Og en-

[Estrup]

delig, som det også nævnes i beslutningsforslaget, er oplysningspligten og oplysningsretten unægtelig blevet aktualiseret af i hvert fald én sag, nemlig Sønderborg Yachtværft.

På den baggrund er vi positivt stemt over for forslaget, men jeg vil godt sige, at der er forskel mellem den første del af det, nemlig de to første punkter, og de sidste tre punkter. Det er vores opfattelse, at man i vidt omfang bør overveje, hvordan selve bedriftssundhedstjenestecentrene skal tilrettelægges. Det vil sige, at vi har brug for det udvalgsarbejde, som nu er i gang, for de resultater, de kommer frem til. Hvad er det, vi skal satse på? Hvordan får vi nogle centre af tilpas størrelse? Skal vi have nedlagt nogle af de eksisterende centre, fordi de faktisk er for små? Udbygningen skal givetvis sættes i gang igen, men i hvilket tempo? En række af de spørgsmål synes vi man skal have besvaret, og man kan passende lytte til, hvad det nedsatte udvalg nu kommer frem til.

Derfor vil vi gerne afvente udvalgsarbejdet, inden vi lægger os fast på størrelsen af de enkelte centre, normeringen osv., men det er vores generelle opfattelse, at centrene i dag mange steder er for små. Vi er oven i købet i tvivl om, hvorvidt fire ansatte er tilstrækkeligt, og vi er også i tvivl om, hvorvidt 4.000 tilknyttede medarbejdere er tilstrækkeligt. Men hele den diskussion vil vi gerne tage op, når vi ser resultatet af arbejdet.

Derimod vil vi allerede i dag gerne give en melding om oplysningspligten, idet vi finder det væsentligt, at BST-centrene både har ret og pligt til at lade oplysninger om generelle forhold på virksomheden, som er sundheds-truende, gå videre. Det gælder selvfølgelig i det tilfælde, hvor sikkerhedsudvalget ikke fungerer tilstrækkelig godt, hvor ledelsen ikke erkender sine forpligtelser i tilstrækkeligt omfang, men det gælder også udadtil, i forhold til de offentlige myndigheder, som har brug for oplysningerne.

Det er vores opfattelse, at det, der er fastlagt i punkt 5, allerede sker i dag, men at det da i sig selv er en fornuftig ting.

Vores generelle holdning til de første to punkter i forslaget er altså, at vi skal have fastlagt en plan for udbygningen, sådan at vi kan få sikkerhed for, at de BST-centre, som opbygges, kan betjene virksomhederne i fornødent omfang, ikke mindst de små virksomheder, og at vi får sikkerhed for, at vi kan

rekruttere kvalificeret personale i den takt, det er nødvendigt. Så vidt jeg er orienteret, er det et problem for en række BST-centre i dag, at de ikke kan skaffe kvalificeret personale, og det ville være overordentlig uheldigt, hvis det blev et kendetegn for BST-centrene. Derved kunne vi risikere simpelt hen at lægge hele systemet for had, og det er præcis det modsatte, det radikale venstre ønsker.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS kan tilslutte sig forslaget. Vi mener, at det peger på nogle problemer og giver nogle rigtige løsninger, men vi mener, der er nogle mangler i forslaget, og det er de mangler, jeg hovedsagelig vil bruge min tid her til at komme ind på.

Vi mener, at arbejdstilsynet bør tildeles en plads som observatør i samtlige BST-bestyrelser. Vi mener, at BST skal sikres mulighed for at komme ind på alle tilsluttede virksomheder for at udføre opgaver, jfr. BST-bekendtgørelsens § 4. Vi mener, at BST skal have ret til at deltage i de tilsluttede virksomheders sikkerhedsudvalgsmøder, ligesom BST skal kunne tilkaldes af begge parter i sikkerhedsorganisationen, der således kan stille opgaver efter ønsker og behov. Virksomhedsbedriftssundhedstjenester skal have bestyrelser i lighed med alle øvrige bedriftssundhedstjenester, hvor der er ligelig repræsentation af arbejdsgivere og arbejdstagere, som det jo hedder.

Vi mener dette og vil stille det som – jeg ved ikke, om man kan kalde det ændringsforslag, det er det jo ikke, fordi vi går ind for det, der står i forslaget, men som supplerende forslag. Vi mener nemlig, det er nødvendigt, at arbejdstilsynet får bedre indsigt i, hvad der foregår og besluttes i de enkelte BST-centre. Dette ville være muligt bl.a. ved, at arbejdstilsynet havde en observatør ved bestyrelsesmøderne.

BSTs ret til at komme ind på virksomhederne må tydeliggøres for at sikre de ansatte mulighed for et sundt og sikkert arbejdsmiljø. I dag er det desværre sådan, at virksomheder med et dårligt arbejdsmiljø nægter BST adgang. BST-deltagelse i sikkerhedsudvalgsmøder ville kunne sikre prioritering og formulering af opgaver samt give mulighed for at inddrage faglig ekspertise i sikkerhedsudvalgets diskussioner. Desuden ville BST i

[Elisabeth Bruun Olesen]

højere grad kunne følge den enkelte virksomheds arbejde med sikkerhedsspørgsmål.

Ved udformningen af BST-opgaver skal virksomheden inddrage arbejdsledere og øvrige ansatte, og hvor der er en sikkerhedsorganisation, skal den selvfølgelig inddrages. Mange virksomheder forvalter det i dag på den måde, at arbejdsgiveren eller dennes repræsentant stiller opgaverne til BST, hvorefter sikkerhedsorganisationen informeres. For at sikre alle parter adgang til at stille opgaver til BST mener VS, at sikkerhedsrepræsentanterne også skal have adgang til at formulere opgaver til BST.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Beslutningsforslaget drejer sig om at ændre bedriftssundhedstjenesten. Kristeligt folkeparti ønsker ikke at kommentere de enkelte punkter i forslaget, ikke fordi der ikke var meget at diskutere i det, men fordi vi mener, at når der er nedsat udvalg, der arbejder med tingene, skal de have mulighed for at gøre sig færdige.

Jeg er enig med den konservative ordfører i, at det sker gang på gang, ikke alene forårsaget af SF, men af mange andre herinde, at alt imens man arbejder med nogle ting, får man nogle forslag. Det er svært, for når vi har besluttet at skaffe et grundlag at arbejde på, skal vi, inden det grundlag foreligger, træffe en beslutning. Vi ønsker altså at vente på indstillingen, og når den kommer, drøfter vi, hvilke ting der skal ændres.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg vil sige tak til de ordførere, der nu er tilbage, og vil også sige tak for den behandling, forslaget har fået. Man kan jo altid vurdere, om der er flertal for det eller ej, men der er i hvert fald af de fleste gjort opmærksom på, at der ligger nogle rigtige tanker i det.

Jeg kan delvis forstå, at man godt vil afvente den rapport, der kommer, men jeg synes, efter at have læst de to andre rapporter, at der er nogle alvorlige mangler. Jeg mener, det er vigtigt, at vi her fra folketinget – uanset om der er nogle, der mener, at vi blander os i for meget, det er jo en del af vores arbejde – kommer med nogle signaler om, hvad vi mener om dette, og det mener jeg også der er kommet.

De to rapporter, der er kommet, er lavet af socialforskningsinstituttet og institut for arbejdsmiljø ved Danmarks tekniske højskole. Det, jeg synes var mest forkasteligt og forargeligt, da jeg læste rapporterne, var, hvor dårligt det fungerede.

En del af baggrunden for at lave BST med den opbygning, det har i dag, var, at det skulle være så liberalistisk, alle og enhver skulle høres, alle skulle være med. Det er sikkert meget rigtigt, men når det er arbejdsmiljø, det drejer sig om, er det rigtigt, at man bruger lovgivningen. Jeg ved – også fordi jeg selv har prøvet det – at det mange gange er sådan, at hvis man siger til folk, om de vil have en femmer mere i timen for at lukke øjnene for nogle af de sikkerhedsmangler, der er på en arbejdsplads, så er der mange, der vælger en femmer mere i timen. Så derfor er jeg overbevist om, at det er vigtigt, at vi tager de her ting op i folketinget.

Adskillige ordførere har været inde på, at de små virksomheder er et problem. Det er et problem med mange små virksomheder, fordi det kræver mange besøg. Det kræver, at der er mange ansatte i BST, som kommer rundt de forskellige steder, hvis det skal fungere efter hensigten. Der er mange BST'er, der ikke fungerer efter hensigten. Der er godt og vel 60 BST'er her i landet. De er selvfølgelig forskellige, og jeg har besøgt et par stykker af dem.

Jeg må konstatere, at det er komplet tabeligt, at BST ikke må videregive oplysninger f.eks. til arbejdstilsynet. Nogle steder føler man, at det er en slags stikkervirksomhed, hvis man lader nogle ting gå videre.

Adskillige ordførere har nævnt Sønderborg Yachtværft, og i arbejdsmarkedsudvalget har vi fået oplyst, at en af grundene til, at arbejderne ikke vidste noget om de problemer, der var på virksomheden, simpelt hen var, at det er arbejdsgiveren, der får de forskellige rapporter tilsendt fra BST, og eftersom det er arbejdsgiveren, der skal lede og fordele arbejdet – det er der en hel del der mener – har arbejdsgiveren ikke i nogen tilfælde videregivet de oplysninger på Sønderborg Yachtværft. Det viser, at der er noget galt. Det burde være en selvfølge, at man sender en kopi af rapporten til arbejderne på virksomheden; ellers er det næsten at gøre grin med de ansatte.

[Tommy Dinesen]

Noget af det, der også nævnes i rapporterne, er den måde, man konkurrerer indbyrdes på. Det er helt tåbeligt, at f.eks. BST i Odder konkurrerer med andre, f.eks. Århus Syd, om, hvem der kan få flest kunder. Det kan man gøre på mange måder. Hvis det er en virksomhed, der ikke er interesseret i besøg, tilslutter den sig en lille BST. Så er den nemlig sikker på, at den aldrig får besøg. Det kan ikke være meningen med et ordentligt arbejdsmiljø og heller ikke med en BST.

Tingene er også meget komplicerede. Det er sådan, at folk, der arbejder med det til hverdag, dårligt kan finde ud af det. Der er noget, der hedder branche-BST. Arbejder de sammen med BST-centrene? Jeg er vidende om, at hvis branche-BSTs kontorer f.eks. ligger i Midtjylland, er det en fordel for virksomheder på Sjælland at tilmelde sig den branche-BST, for så får de aldrig besøg.

Det er nogle af de ting, der bør gøres noget ved efter den rapport, der kommer på et eller andet tidspunkt. Hvad med virksomheds-BSTerne? Hvordan arbejder de? Arbejder de sammen med de andre? Der er nogle af ordførerne, der har sagt, at der er ved at komme et samarbejde. Jeg vil fastholde, at når der er 60 forskellige BSTer, så fungerer de forkert eller forskelligt. Det kan enhver næsten regne ud. Det må være en fordel, at der bliver lovgivet, således at der bliver et samarbejde imellem de forskellige BSTer. Oven i købet skal der være et samarbejde med de arbejdsmedicinske klinikker, og for at gøre det endnu mere kompliceret hører de under amterne.

Så er der arbejdstilsynet, og man ved, at det ikke fungerer, som det skal, med BST og arbejdstilsynet. Det er rart at få noget med i de rapporter, der skal komme, om, hvorvidt det er BST eller det er arbejdstilsynet, man i fremtiden skal bruge til tilsyn og til at hjælpe arbejderne på de virksomheder, der kan være ramt af eller kan blive ramt af forskellige arbejdssygdomme.

Arbejdsministeren var inde på, at der er brancher, der har et større behov end andre, og at man skal have ro til det arbejde, der foregår nu, men ministeren vil godt være med til en positiv drøftelse af BST. Så vil jeg godt spørge ministeren: hvad er det? Det lyder meget pænt, og det kan man bruge til meget, men der er ikke ret meget håndfast i at være positivt indstillet. Det er jo ikke sik-

kert, at ministeren vil sige noget mere om det, men der er et behov, og det kan ikke være meningen, at man bruger masser af milliarder på nogle ting, der ikke fungerer. Selv borgerlige politikere siger, at de er imod bureaukrati, og at de er imod, at man hælder penge ud til noget, der ikke er til nogen nytte.

Derfor ville det være rart, om man fik en tilbagemelding om, hvad arbejdsministeren mener med en positiv drøftelse af BST. Vi kan selvfølgelig blive nødt til at afvente de rapporter, når nu også de radikale er inde på, at man skal gøre det, og det vil vi selvfølgelig også godt gøre. Men hvad det betyder at være positiv, vil jeg godt have lidt at vide om.

Hr. Taanquist var inde på, at de grafiske fag længe har været nogle af dem, der skulle under BST, men det er altså ikke sket siden 1983. Jeg ved ikke, om der, hvis ikke vi fra SFs side havde lavet det her beslutningsforslag, i det hele taget var sket noget. Jeg ved godt, at der er begyndt at ske noget, og jeg kender godt noget af den brevveksling, der har været, men det er altså kommet, efter at vi har taget tingene op. Derfor er der altså behov for at gøre det en gang imellem.

Hr. Taanquist var også inde på, at arbejdstilsynet ikke har mandskab nok, og det er jo rigtigt. På baggrund af regeringens besparelser har man måttet spare 2 pct., og der er altså ansat 30 mennesker færre i dag i arbejdstilsynet. Jeg fatter dog ikke hr. Taanquist, når han udtaler, at man mener, det er nok med to ansatte i en BST. Der må være et minimum, således at der er ergoterapeuter, ingeniører, eller hvad det nu er. Det må være således, at der er et tværfagligt grundlag, således at man kan diskutere de ting. To ansatte er for lidt. Der findes vistnok en BST her i landet, der kun har én ansat. Hvad skal man bruge én til? Det er umuligt at lave et ordentligt arbejde på virksomhederne, hvis det er det, man vil.

Fru Jette Thomsen var inde på, at det var utidig indblanding og sådan noget. Fru Jette Thomsen vil mange gange komme til at se, at vi fra SF og vel også andre laver noget, der er utidig indblanding. Jeg vil fastholde, at når man selv har været på arbejdspladser, der er meget farlige, så har man en anden indstilling til arbejdsmiljøet, end man har som borgerlig ordfører, kan jeg forstå. At

[Tommy Dinesen]

kritisere, at der ikke sker noget, er det utidig indblanding? Vil man som borgerlig politiker være ansvarlig for, at noget bare kører? Det må man jo være.

Hvad er det for grupper, man skal tage op? Hvad er det for ting, man skal prøve på? hvad er det for arbejdsområder, der skal ind under BST? Jeg mener, at sundhedssektoren er et af de områder, man bør være meget opmærksom på. Der er bl.a. en masse rygskeer, og det har været fremme i lang tid, at der er nogle problemer her, og jeg mener absolut, at det er et af de steder, man skal gå ind, ret hurtigt endda.

Fru Jette Thomsen mente også, at der i tyndt befolkede områder ikke burde være så mange ansatte og så mange tilsluttede arbejdstagere. Ja men vi mener, at der skal være et minimum. I de mindre områder er det umuligt, hvis man kun har to ansatte, for at tage det, at komme rundt alle steder, og det må da være meningen.

Fru Elsebeth Kock-Petersen var inde på historien og mente, at vi var for detaljerede, ligesom da vi diskuterede de foregående forslag om asbest – det har jeg svaret på – og der vil sikkert komme mange på et senere tidspunkt.

Jeg har også sagt, at hvis ikke der sker noget med hensyn til organiske opløsningsmidler på et eller andet tidspunkt, så vil der ganske givet komme nogle forslag fra SF. Det er jo sørgeligt, kan man godt sige, at der er blevet lidt hysteri omkring asbesten. Det vil jeg godt indrømme at der har været. Det har der ikke været om organiske opløsningsmidler endnu, men der er aborter, og der er 1.400, der har fået erstatning for hjernesvind. Så kan det ikke nytte noget, at man bare lukker øjnene for disse ting.

Min taletid er udløbet, o.k. så må jeg jo komme tilbage.

Taanquist (S):

Man kan lukke øjnene på mange måder for problemerne. Man kan også lukke dem på den måde, at man sætter tingene i stå ved hele tiden at henvise til en undersøgelse, der er i gang.

Hvis man virkelig havde god vilje fra arbejdsministerens side, så kunne den vises ved, at man endelig gik i gang med at inddrage de to brancher, jeg nævnte i mit første

indlæg, og som hr. Tommy Dinesen også nævnte: den grafiske industri og træindustrien. De var indstillet til at skulle være med i bedriftssundhedstjenesten, men det stoppede den borgerlige arbejdsminister eller arbejdsministerens forgænger. Det er der ingen rimelig grund til, og det er utroligt, at en arbejdsminister og tre ordførere på stribe har behov for den undskyldning, når det er så påkrævet, at visse ting bliver taget op.

Fru Jette Thomsen siger, at det aldrig har været meningen, at alle arbejdstagere skulle omfattes af BST. Ja men regeringen stemte i juni måned 1985 for ILO-konventionen, og den siger, at alle arbejdere skal omfattes af bedriftssundhedstjenesten. Så vil jeg godt spørge: er fru Jette Thomsen uenig med sin regering i det spørgsmål?

Jette Thomsen (KF):

Jeg vil blot sige til hr. Tommy Dinesen, at når jeg brugte ordet – jeg sagde også, at det var måske et skarpt ord – så hænger det sammen med, at vi gang på gang, netop når der er gået et udvalgsarbejde i gang, samtidig skal til at behandle et beslutningsforslag herinde, i stedet for lige at vente de sidste par måneder. Dette udvalgsarbejde startede præcis den 7. februar 1986, så det er ikke bare tom snak, at det er i gang.

Grunden til, at det startede, er jo, at vi er klar over, at disse bedriftssundhedscentre og -tjenester ikke har fungeret godt nok. Der har været en holdning blandt arbejdsgivere – og den har jeg selv været med til at prøve at få af bordet – men den er stærkt på retur, således at man nu ved, at det skal bruges, og at de skal tilsluttes bedriftssundhedscentre.

Hr. Tommy Dinesen siger også, at der ikke er så mange ansatte i de små virksomheder. Men vi skal jo ikke til at bestemme antallet af de ansatte, og der er altså ikke noget belæg for, at store centre og store amtscentre fungerer bedre end små. Men i de tyndt befolkede områder kunne man jo forestille sig andre løsningsmodeller. Man kunne forestille sig, at de fusionerede, at de samarbejdede langt, langt bedre.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hr. Tommy Dinesen spørger, hvad der ligger i formuleringen »en positiv drøftelse«,

[Arbejdsministeren]

og det spørgsmål kan jeg da godt forstå, så det vil jeg gerne prøve at svare på.

Der ligger for det første en konstatering af, at der er en del problemer med, hvordan bedriftssundhedstjenesten fungerer i dag. Noget af det har at gøre med strukturen, noget af det har at gøre med administrationen, og det, der så ligger i ønsket om en positiv drøftelse, er altså at gå ind i og være med til at få kortlagt, hvad det er for nogle problemer, og hvad vi så i givet fald kan gøre for at afhjælpe disse problemer.

Her vil jeg da godt nævne, at de problemer, som den partssammensatte arbejdsgruppe definerede i forlængelse af, at gruppen blev etableret 7. februar i år, var tavshedsproblemerne, som vi har været inde på i dag, spørgsmålet om konsulentordning, spørgsmålet om en minimumsgrænse for antallet af tilsluttede ansatte pr. center – det har vi også været inde på i dag – og særlige problemer for de små virksomheder, herunder den mest velegnede form for BST.

Den arbejdsgruppe, der er i gang, og det vil jeg godt sige til hr. Taanquist også, skal aflevere sin rapport inden sommerferien, så der sker noget, og jeg har fået den melding, at det ser ud til, at arbejdet i gruppen går godt, og at der er en sandsynlighed for, at parterne, som arbejder i gruppen, kan nå frem til nogle enige indstillinger. Samtidig ligger det sådan, at der sideløbende med det skal drøftes en rammeplan for en eventuel udbygning, når man altså har kortlagt, hvilke problemer der er for at få BST til at fungere endnu bedre, og hvad man kan gøre for at afhjælpe dem.

Så vi får rig anledning til umiddelbart inden sommerferien med udgangspunkt i dette udvalgsarbejde at tage en mere konkret drøftelse af disse ting og de foranstaltninger, der skal gennemføres. Det var det, der lå bag den brede – det erkender jeg – formulering »en positiv diskussion«.

Der er én ting, hr. formand, som jeg godt lige vil kommentere i forbindelse med spørgsmålet om tavshedspligt henholdsvis pligt til at give oplysninger, og det har at gøre med sagen i Sønderborg, for der er jo klart sket det, at der i Sønderborg er blevet tilbageholdt nogle oplysninger, og at arbejdsgiveren burde have handlet med udgangspunkt i de oplysninger. Derfor må man også sige, som nogle af os har haft lejlighed til at

drøfte her i folketinget før, at der ingen tvivl er om, at der bliver rejst tiltale, og at det bliver den alvorligste tiltale, der nogen sinde er rejst inden for rammerne af arbejdsmiljøloven.

Men jeg vil også godt gøre opmærksom på, at i tilfælde som det i Sønderborg, hvor der var åbenlys fare for helbred og liv, ville BST kunne have udnyttet straffelovens nødværgebestemmelser i § 14 og være gået direkte til myndighederne. Det gjorde man ikke, måske fordi man ikke var tilstrækkelig bekendt med, at man havde den mulighed. Jeg mener, det er helt indlysende, at når vi skal snakke videre efter sommerferien, så er det et af de punkter, vi må tage fat på, sådan at det ligger klart oplyst for alle BST-enheder, at når der er tale om den type tilfælde, så har de muligheden for at gå videre. For der er ingen af os – og det vil jeg gerne understrege – der er ingen af os, der kan være tjent med, hvad der foregik i Sønderborg.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Det falder mig ind, at jeg vist forvirrede hr. Tommy Dinesen for lidt siden ved en fortalelse. Når jeg talte om to personer, så var det virksomhedsbedriftssundhedscentre. Det gjorde jeg vist ikke klart.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg fik ikke fremført kommentarer til samtlige de ordførere, der var heroppe.

Hr. Estrup var inde på nogle af de problemer, der var, og talte noget om at nedlægge nogle af de centre, der er, og sammenlægge dem med nogle andre, og det kan man ikke være særlig uenig i.

De ting, der blev fremført af fru Elisabeth Bruun Olesen, er jeg meget enig i, og det må jeg så se på senere. Der er i hvert fald ikke nogen af dem, jeg er uenig i.

Fru Inger Stilling Pedersen ville afvente udvalget, og det kan jeg så forstå at det bliver det til.

Jeg vil også godt lige sige til fru Elsebeth Kock-Petersen og fru Jytte Thomsen, at der altså kan være så megen stilhed om en sag, at der ikke sker noget. Men jeg kan se af nogle af de ting, der er sket, efter at vi har taget sagen op, at der altså er ved at ske noget på området.

[Tommy Dinesen]

Så vil jeg også gerne sige tak til arbejdsministeren for det, der blev sagt om tavshedspligten. Jeg mener selv, det er meget vigtigt at få diskuteret tavshedspligten.

Nu har vi talt om Sønderborg Yachtværft, men det er ikke sådan, at jeg har den opfattelse, at alle virksomhedsejere er dårlige virksomhedsejere, at de kun tænker på sig selv og er ligeglade med deres arbejdstagers arbejdsforhold. Det mener jeg ikke. Jeg mener – og det ved jeg også er opfattelsen inden for BST – at der er mange steder, hvor man virkelig fra arbejdsgivernes side er interesseret i at få lavet nogle bedre forhold. Jeg synes, det er godt, hvis der kommer den stramning, som ministeren taler om.

Jeg vil godt sige, at en af grundene til, at BST måske ikke har videregivet sine oplysninger, er, at man selv føler, at man er inde i en opbygningsfase, og man altså er bange for, at man mister noget af den troværdighed, man mener man er ved at opbygge nogle steder, ved at gå videre. Derfor skal det altså på en eller anden måde præciseres, således at BST bliver effektivt, og det er det, der er formålet med beslutningsforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kommunaludvalget (18/4 86):

Udtræder: Birgit Fogh-Andersen (KF)

Ny stedf.: Collet (KF)

Det udenrigspolitiske nævn (21/4 86):

Udtræder: Albrechtsen (VS)

Nyt medl.: Anne Grete Holmsgård (VS)

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Ny stedf.: Ole Espersen (S)

Udtræder: Lasse Budtz (S)

Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Det udenrigspolitiske nævn (22/4 86):

Udtræder: Ole Espersen (S)

Ny stedf.: Kelm-Hansen (S)

Udtræder: Kelm-Hansen (S)

Nyt medl.: Lasse Budtz (S)

Udtræder: Anne Grete Holmsgård (VS)

Nyt medl.: Albrechtsen (VS)

Udtræder: Ivar Nørgaard (S)

Ny stedf.: Ole Espersen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. april 1986, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.08